

Rechtvaardigheid en toevertrouwing in de islam

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا
بِالْعَدْلِ ... ﴾
سورة النساء، 58/4

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:
" إِنَّ الْمُقْسِطِينَ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَىٰ عَلَىٰ مَنَابِرٍ مِنْ نُورٍ عَنْ يَمِينِ الرَّحْمَنِ، الَّذِينَ
يَعْدِلُونَ فِي حُكْمِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ وَمَا وَلَوْا"
سنن النسائي، كتاب آداب القضاة، 1

Beste moslims,

Onze verheven religie, de islam, gebiedt de gelovigen om rechtvaardig te zijn en zorgvuldig om te gaan met wat hun is toevertrouwd. Op maatschappelijk niveau streeft de islam naar een orde waarin geen onderdrukking bestaat, waarin de rechten van mensen worden beschermd en waarin vertrouwen en rechtvaardigheid heersen.

In de Edele Koran zegt Allah: **"Allah beveelt jullie de toevertrouwde zaken aan hun rechtmatige bezitters terug te geven en wanneer jullie tussen mensen oordelen, rechtvaardig te oordelen."**¹

Hiermee wordt ons duidelijk opgedragen om zorgvuldig met toevertrouwde zaken om te gaan en rechtvaardig te handelen. Want waar vertrouwen niet wordt beschermd, raakt de weegschaal van rechtvaardigheid uit balans. En waar geen rechtvaardigheid is, worden verantwoordelijkheden niet aan de juiste personen toevertrouwd.

Rechtvaardigheid is een van de belangrijkste waarden van de samenleving. Zij is de stem van het geweten, de garantie voor vrede en de basis van vertrouwen. Rechtvaardigheid betekent ieder zijn recht geven, de waarheid vooropstellen, zelfs wanneer dat tegen onszelf ingaat, en altijd de kant van degene met recht kiezen.

Waar rechtvaardigheid verdwijnt, steekt onvermijdelijk onderdrukking de kop op. Over deze onderdrukking, die door onze religie streng verboden is, waarschuwde onze geliefde Profeet (vz mh): **"Pas op voor onderdrukking, want onderdrukking zal op de Dag des Oordeels een diepe duisternis zijn (voor de onderdrukker)."**²

Geliefde gemeenschap,

Een toevertrouwde zaak is niet alleen geld of eigendom dat iemand bij ons achterlaat. Onze familie, onze kinderen, onze functie, onze positie, onze kennis, ons leven, de samenleving waarin wij leven, en zelfs onze religie behoren tot de ontelbare gunsten die Allah ons heeft toevertrouwd.

Wij moeten met al deze verantwoordelijkheden zorgvuldig en rechtvaardig omgaan. Rechtvaardigheid is namelijk niet alleen de verantwoordelijkheid van bestuurders, maar van ieder van ons. Een vader tegenover zijn kinderen, een werkgever tegenover zijn werknemers, een werknemer tegenover zijn taak, een handelaar tegenover zijn klanten,

een leraar tegenover zijn leerlingen en een buur tegenover zijn buurman. Kortom: de mens dient rechtvaardig te handelen tegenover zijn Heer, zijn medemens en alle schepselen.

Voor degenen die in elke positie rechtvaardigheid handelen zei de Profeet (vz mh):

*"Mensen die eerlijk en rechtvaardig omgaan met de mensen voor wie zij verantwoordelijk zijn – zoals hun familie of anderen die aan hun zorg zijn toevertrouwd – zullen door Allah een bijzondere eer krijgen. Zij zullen dicht bij Allah zijn en op prachtige stoelen van licht plaatsnemen."*³

Rechtvaardigheid krijgt pas haar ware betekenis wanneer zij alle aspecten van het leven omvat. Er bestaat geen 'grote' of 'kleine' rechtvaardigheid. Een gelovige probeert zelfs in de meest eenvoudige zaken eerlijk en evenwichtig te zijn. Daarom leerde de Profeet (vz mh) ons: *"Behandel jullie kinderen gelijk, zelfs bij het geven van een kus."*⁴ Hiermee onderwees hij ons om zelfs in de kleinste handelingen zorgvuldig rechtvaardig te zijn.

Mijn broeders en zusters,

In de wereld waarin wij leven, zijn er helaas vele mensen die gebukt gaan onder onderdrukking en honger door een gebrek aan rechtvaardigheid. Er zijn talloze onderdrukten die ver verwijderd zijn van goede levensomstandigheden en zelfs geen toegang hebben tot schoon voedsel en drinkwater.

Het is onze taak om te luisteren naar hun stille noodkreet, hun verlangen naar rechtvaardigheid en bescherming te ondersteunen en hen met een bewustzijn van rechtvaardigheid en verantwoordelijkheid bij te staan.

Opkomen voor rechtvaardigheid en het beschermen van wat ons is toevertrouwd, betekent soms een leven redden, soms een recht teruggeven aan de rechtmatige eigenaar, en soms opstaan tegen de onderdrukker en de zijde van de onderdrukte kiezen.

Een gelovige beseft dat hij ooit tegenover Allah verantwoording zal afleggen voor iedere toevertrouwde zaak. De Eer van de Schepping, onze Profeet (vz mh), heeft ons deze prachtige morele maatstaf geleerd:

*"Geef de toevertrouwde zaak terug aan degene die haar aan jou heeft toevertrouwd. En pleeg geen verraad tegenover degene die jou heeft verraden."*⁵

Een gelovige die met dit bewustzijn leeft, zal zelfs wanneer hem onrecht wordt aangedaan nooit de rechten van een ander schenden.

Moge Allah ons maken tot dienaren die zorgvuldig omgaan met wat hun is toevertrouwd en die nooit afwijken van rechtvaardigheid. **Amin.**

¹ Nisâ, 4:58

² Muslim, Birr, 56

³ Nesâi, Âdâbü'l-kudât, 1

⁴ Abdürrezzâk, el-Musannef, nr. 16501

⁵ Tirmizî, Büyû', 38